

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 202.

V Ljubljani, v torek 6. septembra 1887.

Letnik XV.

Pabrki.

II.

Nerad pišem današnji članek; nerad, ker mi mrzi vsak prepir, ker se mi studi prepir med brati. Toda silneja od teh ozirov je vest, veleč mi, da bi ne izpolnil „Slovenec“ dolžnosti katoliškega, domoljubnega časnika, ako bi molčal. „Molčati ima svoj čas in govoriti ima svoj čas“, glasi se pregovor. — Molčali smo dolgo, morda predolgo; treba toraj, da rečemo jasno, odločno, a mirno besedo, ki naj ne bo dražeca zabavljica, mar resno bratovsko svarilo.

Čitatelji „Slovenčev“ se še gotovo spominjajo prvega članka z naslovom: „Pabrki“. Pri prvem potrkovanju smo pobrali dopis iz Ljubljane v Dunajskem „Parlamentär“-ji, kjer je dopisnik trobil med svet lažnjivo vest, da slovenski narod hoče imeti slovansko liturgijo, da je med našim narodom ta misel občna in da narod slednjič tudi gotovo pride do narodne liturgije, „ob unirt oder nicht unirt“, to je narodu vse eno, pristavlja dopisnik. — Rekli smo, da je to grda laž, da v Slovencih ni te splošne želje, da se pehajo za-njo večinoma taki, ki se ne menijo za bogočastje, naj se vrši v latin-skem ali kateremkoli obrednem jeziku. Prvemu članku pa smo na konci pristavili željo, da bodi prvi dopis, v tem smislu pisan v „Parlamentär“-ji, tudi zadnji. — Ta skromna in popolno opravičena želja se nam ni izpolnila; žalibog, da se enaki nazori, da še hujši, poročajo tudi po slovenskih listih. — „Slovenski Narod“ namreč od zadnje sobote ima kot uvodni članek dopis iz Rusije, katerih je že mnogo temu listu poslal dopisnik, ki se podpisuje z imenom: Krutorogov. Ti dopisi proslavljajo Rusijo, proslavljajo rusko vladu. Samo na sebi temu mi ne oporekamo, ker tudi mi čutimo z Rusi kot Slovani, tudi mi se radujemo napredku v Rusih, seveda le toliko, kolikor smemo to storiti kot verni katoličani in zvesti Avstrijani.

Zarad teh dopisov „iz Rusije“ smo imeli že besedo s svojimi prijatelji, ki so nam po priliki očitaje pisali: „Ali ste v Ljubljani res oslepel ali ste tako bojazljivi, da si ne upate več z resnico na dan? Ali je res dovoljeno, da se očitno in naravnost v slovenskem glasilu proslavlja pravoslavje? Kaj stikate po tujih listih? Domače čitajte bolj pazljivo in ne pozabite, da je „Slovenec“ glasilo vernega in domoljubnega naroda slovenskega!“ — Tako so nam očitali naši prijatelji in mi smo molčali; molčali zato, ker smo upali, da slednjič vendar le neha odločevati „Krutorogov“ politiko v „Slov. Narodu“. — To upanje nam je popolno podrl dopis od sobote. — Tudi liberalni listi Dunajski so se spotikali na omenjenih člankih in jim očitati veleizdajske namene; seveda se je list zagovarjal v „Parlamentärju“ po svojem dopisniku, da to niso nazori „Slov. Naroda“, da so to-le zasebne misli dopisnika iz Rusije. — Malo čudno je le to, da se vedno tiskajo ti dopisi na prvem mestu, kjer so navadno uvodni članki, ki v vsakem časopisu pojasnujejo, širijo in zagovarjajo vodilne nazore dotičnega časnika. — Tudi v neduhovskih slovenskih krogih se nam je večkrat reklo, da bomo našim državnikom slabo priporočili s takim pisarenjem cesarju vedno zvesti narod svoj. Na mislih nam je, kako hud udarec je podobno nepremišljeno govorjenje pristahev stranke prava na Hrvatskem zadelo neodvisnim opozicijskimi strankam v saboru.

Nasprotniki so najbolj vzorne rodoljube vsled omenjenega nepremišljenega govorjenja očrnil v visokih vladnih krogih in jih obdolžili po krivici veleizdajskih namenov, in to je bil poglavitni vzrok, da je hrvatski ban tako oblastno postopal pri zadnjih saborskih volitvah.

Vse to imamo pred očmi, in to nas sili, da v tem oziru odločno izjavimo svoje nazore, trdno prepričani, da so ti tudi nazori našega naroda. Zato rečemo: Tako kakor „Slov. Narod“ piše v dopisu iz

Rusije, ki ga je prinašel kot uvodni članek dne 3. septembra, ne čuti, ne misli, ne govori slovenski narod, vedno zvest katoliški veri in svojemu cesarju!

In kako piše? Da ne sodimo nenavzočega, berimo:

„Koburžan je v Bolgariji, šel je na prestol slavnih bolgarskih carjev, po božji milosti in volji naroda, kakor pravi ta pustolovec v svojem manifestu k bolgarskemu narodu. Predno se je odpravil osrečevati slovanski, pravoslavni narod bolgarski, prosil je ta nemški, katoliški prince blagoslova Rimskega papeža in dobil ga je seveda v polni meri. Oborožen tem blagoslovom in štedrimi obeti svojih prijateljev, pojavil se je s svojim pridvornim statom in pridvornim kuharjem v Bolgarijo in uzel v roke „uzde pravljenja“. Sedí on „zdaj na bolgarskem prestolu po božji milosti“. Pokazalo se je zopet poraziteljno soglasje mej nemškimi politiki in sv. očetom. — Ta blagoslov je naperjen proti vsemu Slovanstvu in znamenje, česa se nam je še nadejati. Sicer pa blagoslov v politiki nema posebnega pomena in Koburžanu ne bode pomagal priti iz Bolgarije, kakor mu je pomagal uiti v njo.

Nedavno je Rimski papež predlagal svoje usluge „za pomirjenje narodov z njih vladami“ in pri tem ponujal svoje sodelovanje tudi ruski vladí posebe, v svojem pismu h kardinalu-tajniku. Ruski listi so to uslugo odklonili, češ, da je ruska vlada dovolj silna, da bi sama odstranila razna nasprotstva mej njo in svojimi katoliškimi podložnimi. Izvestno je, da je pritiskanje katoličanov v Rusiji ravno tako resnično, kakor so resnične pravice Koburžana na bolgarski knežji prestol. Vsi taki kriki o pritiskanju izhajajo iz Poljskih virov; Poljaki, ki sanjarijo še vedno o svojem „królu“ in še vedno živé v prepričanju, da „Polska nie zginęła“ v svojem umopomračenju, o Rusiji pletó vsakojake laži, ktere tiskajo v galiških časopisih...“ Ko je tako dopisnik dobro oklestil katoliške Poljake, povzdiguje Rusijo in do-

LISTEK.

Odlični Kranjci.

(Dalje.)

13. Krško.

Perne Jožef Karol, roj. l. 1702. in posvečen l. 1725. „ad. lit. Illustr. comitis Alexandri de Auer-sperg“ je začel pastirovati oktobra 1728 kot kaplan v Ljutomeru.¹⁾ Oktobra 1731 je odšel najbrž k Veliki nedelji, kjer je pristopil k nemškemu redu. Meseca julija je postal župnik v Ormožu, l. 1755. pa nad-župnik pri Veliki nedelji,²⁾ kjer je 63 let star umrl 30. januarija 1766 ob 9. uri zvečer.³⁾

Žener Franc je služboval kot super numerar v Celji 1785—1788, potem je bil do 1790 kaplan, do 1796 pa vikar ondi. 1796 in 1797 je kaplanoval pri sv. Martinu pri Slov. Gradcu, dne 20. sept. 1797

¹⁾ Matrike Ljutomerske.

²⁾ Knezoškofjski arhiv v Mariboru.

³⁾ Mrtvaška knjiga Veliko nedeljska: „1766. 30. Januarii pie in Duo obdormivit hora 9. vesp. Adm. Rdu Dnus Carolus Josephus Perne Archi-Parochus M. Dominicae, F. O. Presbyter, qui in ordine Theutonico 30 ann. et 4 ann. est cooperator zelo-sissime Regebat gregem. Cui apprecatur Josephus Juvantsehtz, Parochus ad s. Nicolaum et F. O. presbyter Requiem Aeter-nam. Amen.“

pa je postal župnik v Žaleu, kjer je umrl dne 21. avg. 1824.¹⁾

14. Laze pri Ribnici.

Ulle Janez, roj. l. 1617. je bil v mašnika posvečen l. 1643. „Titulum mensae“ so mu dali cistercijenzi v Kostanjevici. Služboval je kot vikarij pri sv. Petru pod sv. Gorami od 1651 do 1665. Vizitacijski zapisnik od l. 1665. ima o njem sledeče: „Servivit pro cooperatore 2 annis in Oblok, postea grassante peste venit ad dioecesim Labacensem et cum in Hörberg sublato per pestem R. D. Cantiano Mathiaschitz vicario Herbergensi successisset Missionarius P. Paulus Cyrianus Jesuita egissetque curam infectae plebis, ibidem in Hörberg tandem etiam isto peste sublato successit hic Magister Joanes Ulle et parochianorum provisionem divina gratia suscepit et administravit illaesus, quo actu etiam fuit dictam parochiam promeritus; sed cum videret steuris esse nimis aggravatam post 2 annos eam renuntiavit Illmo Ordinario et suscepit cooperaturam in Paillen-stain, cujus proventibus persolvit in parochia Hörbergensi contractas restantias et ex cooperatura promotus obtinuit istum Vicariatum (ad s. Petrum) in quo jam confirmatus Vicarius manet per annos 15. Animas habet universim 2120.“²⁾

¹⁾ J. Orožen, III. 383.

²⁾ J. Orožen, VI., 382.

15. Ljubljana.

Babnik Lovro, rojen v Šiški nad Ljubljano l. 1739, posvečen 22. decembra 1764. Umrl kot župnik Preški na Kranjskem 3. marcija 1811.¹⁾

Banko Lovro, Ljubljčan, 30 let star v mašnika posvečen 6. aprila 1658.²⁾ Okoli leta 1660 je postal župnik pri sv. Lovrenču na Dravskem polju, kjer je leta 1662 dal postaviti sedanjo župnijsko cerkev, kakor je razvidno iz sledečega napisa, ki se nad velikimi vrati nahaja: „Ecclesia haec parochi-anorum aliorumque benefactorum eleemosquis ampli-ata et majori ex parte de novo aedificata est sub Rv. D. Lavrentis Banko parochi anno 1662.“ Oče Jurij mu je bil pokopan 10. sept. 1663, strije Bal-tazar pa 2. maja 1674. Obema je dal napraviti grobni spominek, ki ima sledeč napis: „Requiem aeternam dona ei Dne. Hic jacet honestus vir Geor-gius Banko, charissimus parens pro tempore parochi sepultus X. Septembris anno 1663. — Balthasar Banko, patrueis R. D. Parochi sepultus est 2. Maii 1674.“³⁾

¹⁾ A. Koblar, I., 127.

²⁾ Zapisnik ordinacij Sekovske škofije.

³⁾ M. Slekovce, „Župnija sv. Lovrenca na Dr. p.“ str. 43., 53. in 81.

(Dalje prih.)

kazuje s statističnimi podatki¹⁾, da se je v 19. stoletju zidalo več katoliških cerkv, nego kaderkoli poprej, „to okoliščino“, pravi dopisnik dalje, „naj bi zapomnili si posebno dobro tisti, ki vedno kričé o tlačenju katolištva na Poljskem, t. j. ne na Poljskem, no v vsej Rusiji“. — Te statistične podatke, pravi dopisnik, da je vzel iz koledarja Vilenske rimsko-katoliške eparhije za l. 1885 in pristavi: „t. j. za tisto leto, ko je vlada ruska imela opraviti z episkopom Grineveckim, ki ga je potlej za razne politične greške odpravila „na pokoj“ v Jaroslavl“. O tem le gredé omenimo to-le: V Grineveckem, bivšem gojencu ruskega seminarja, je vlada upala, da dobi rabljivo orodje za svoje namene, toda varala se je. Škof je bil apostolen mož in je nekaj slabih svečnikov, ki so očitno delali za razkolništvo, pokaral in kaznoval, vlada pa se je za-nje potegnila; to je bil povod, da so ga nenadoma odvedli v Jaroslavl „na pokoj“, po naše: v prognanstvo. „Pravijo, da sem trmast“, rekel je Grinevecki vernim pri slovesu. „Ako je trmast, kdor zagovarja našo sv. cerkev in našo vero, potem hočem v trmi ostati do smrti!“ — Zaradi tega je moral v prognanstvo in resnicoljubni g. Krutorogov pravi: za razne politične greške!

Končá pa dopis s temi vrsticami: „Ko je bil pred dobrim letom naš car v Varšavi, šel je tudi v katoliško katedralno cerkev in podaril je za nje olupšavo 30.000 rubljev. O tem so Poljaki molčali, posebno avstrijski. „Si parva licet componere magnis“, koliko se je dalo ali storilo za pravoslavno cerkev v Serajevem? Vprašal bi lahko še nadalje marsikaj o Bosni in Hercegovini, a stvar je kočljiva in vsega ni smeti pisati. To pa lahko povem, da če se že v jednomer pisari o tlačenju katolikov v Rusiji, bi mi vtegnili obrniti sulico in tudi kaj jednacega pisati. Sapienti sat!“

Tako slóve od besede do besede začetek in konec omenjenega dopisa. Blagi čitatelj, ali ni žalostno kaj tacega čitati v slovenskem listu, ki je zeló razširjeno glasilo med Slovenci? — Ali se ne vprašaj z menoj: Kaj pa smo? Ali smo še katoličani? — Kje pa smo? Ali smo še v Avstriji? Ali smo morda že v kaki razkolni ruski eparhiji? Ali morda že ruski kozak straži na Ljubljanskem gradu, ali že ruski rubelj žvenketa po našem mestu? — Quousque tandem? (Konec prih.)

Trstenjakova slavnost v Slovenjem Gradci, 4. septembra 1887.²⁾

(Izvirni dopis.)

Divne so bile ure, koje je doživel 4. septembra Slovenji Gradec. Divne, ker so bile prvič namenjene veleslavnemu možu-učenjaku, in drugič, ker so bile res toliko lepe, da jih nobeno srce, ki jih je vžilo, nikdar pozabilo ne bode.

Že v soboto, 3. sept., pomikale so se po mestu goste gruče praznično oblečenih gospodov in gospej, oznanjevale, da se ima kmalu kaj posebnega vršiti. Komaj so obsipale nebrojne zvezde jasnovedro nebó, podalo se je kaj lepo število naroda iz mesta v Stari trg, da bi tam na domu samem miljenega slavljenca počastilo in iznenadilo slavnega Davorina Trstenjaka, kojemu na čast so se delale tako velikanske priprave. Peveci vstopijo v krog in burno navdušeni zapojó „Lepa naša domovina“. — Mili glasovi oddoné — in prikaže se veličastna postava Trstenjakova. Cela množica ga gromovito pozdravi, hoteč povedati, da ljubi iz globin vnetega srca narodnega boritelja. Zatem so še pevci prav spretno zapeli vedno krasno Trstenjakovo „Tam za goro zvezda sveti“, in ono pesem, pri kateri se širi srce svetega navdušenja — krasnega „Slovenca“.

A ne samo pred župnijo zbrana inteligenca in prosti narod — tudi čili planinci hoteli so ta večer pokazati svojo iskreno ljubav Dav. Trstenjaku. Prižgali so na več krajih velikanske kresove, ki so daleč tje kaj po Slovenskem svetu oznanjevali posebnost bodočega dneva. Slavljenec, vidno ginjen vsled tega iznenadenja, zahvali se v prav gorkih besedah za skazano mu čast. Množica zopet na-

vdušeno kliče „živio!“ in „na zdár!“ ter vesela, da je videla slavnega velmoža, odide zopet v mesto.

Ni še drugo jutro zlata zora razpela zlatih svojih kril, zagromé že možnarji z bližnjih hribov, da se je zemlja pretresala. Prebudé iz sladkega snú staro in mlado, da se dostojno pripravi na svečanost, kakoršne še Slovenjegradske planine in doline niso videle. In res! Ako si ob solnčnem vzhodu stopil na cesto v Starem trgu ali v mestu samem, videl si, kako da je vse radostno gibalo. Ta je postavljaj zelene mlaje, oni je pripenjal napise, brhka slovenska dekleta pa so plela pisane vence.

Ob 10. uri zbralo se je od blizo in daleč mnogo, mnogo občinstva na Gradu k sv. maši, katero je daroval velečast. g. Miloš Šmid.

Prava Trstenjakova slavnost pričela pa se je, rekel bi, ob 12. uri, ko so se prišle poklanjat razne deputacije slavljenču. Pred župnijo bilo je vse polno prostega naroda. Radostnim očesom zrlo je vse na deputacijo „Ljubljanskega in Savinjskega Sokola“, ki je pred vsemi drugimi junaško korakal proti Trstenjakovemu stanovanju. Za njim šle so v dolgi vrsti druge deputacije.

(Dalje prih.)

Einspielerjeva slavnost.

(Dalje)

21. Gorica: Svetli zvezdi, zlatomašniku Andr. Einspielerju, ki že pol stoletja kaže gorotanskim Slovencem pravo pot do omike in narodnih pravic, kličeta o svečani priliki njegovega petdesetletnega mašništva z navdušenim sreem: Živio! srečno vodeč svoj narod še mnogo let.

Dr. A. Gregorčič, Dr. Al. Rojic, deželna poslanca.

22. Gorica: Voditelju koroških Slovencev, zlatomašniku Andr. Einspielerju, ki že petdeset let deluje neumorno za gmotno in dušno korist slovenskega naroda, pošilja o priliki slovesne petdesetletnice njegovega mašništva svoje prisrčne pozdrave in najiskrenejša voščila

Slovensko bralno in podporno društvo.

23. Gorica: Buditelju naroda, krepkemu borilecu za vero, dom, cesarja, monsignoru A. Einspielerju, ki svečano praznuje petdesetletnico svojega mašništva med splošnim veseljem slovenskega naroda, za čegar blaginjo in narodne pravice deluje in trpi kot nevstrašen junak, kliče: Bog Vas živi, ohrani, krepčaj še mnogo let!

Narodno politično društvo „Sloga“.

24. Gorica: Vzornemu sinu majke Slovenije, vernemu učitelju svojega naroda, nevstrašenemu junaku, zlatomašniku Andr. Einspielerju, obrekovanemu in preganjanemu po narodnih nasprotnikih, ljubimecu in ljubitelju slovenskega naroda kličejo: Slava!

Goriški zbrani rodoljubi.

25. Gorica: Vzornemu katoličanu in narodnjaku slava!

Prof. Berbuč.

26. Gorica: Bog živi zlatomašnika monsignora vseskozi delujočega za Boga, cesarja in domovino!

Frančiškani v Gorici.

27. Gorica: Zlatomašniku v Svečah, očetu in prvoboritelju koroških Slovencev kliče: Mnogaja leta!

Bralno društvo v Šempasu na Goriškem.

28. Gorica: Bog živi Vas, starosto gorotanskih bratov! Slava! Ne vdajmo se, zmaga bo naša!

Bralno društvo v Košani.

29. Gorica: Bog ohrani zlatomašnika še mnoga leta na gorotanskem bojišči za vero, dom, cesarja! Slava gorotanskemu vojskovodji!

Katoliško bralno društvo v Brdih.

30. Gornji Grad: Velezaslužnemu rodoljubu in jubilantu dodeli Bog še mnogo srečnih let!

Dekanija Gornji grad.

31. Gornji grad: Voditelju koroških Slovencev gromoviti: Živio!

Županstvo Gornji grad.

32. Gornji grad: Duhovitemu pisatelju in pogumnemu boritelju za vero, narod in cesarja bodi slava večna in zahvala.

Čitalnica Gornji grad.

33. Gornji grad: Boritelju za prosveto slovensko na Koroškem prisrčno častitajo:

Rodošek, župnik, Predika, profesor in sin Milko, petošolec iz Ljubljane, Lekše, bogoslovec, Zmrzlikar, nadučitelj.

34. Gornji grad: Starosti slovenskih učenjakov in rodoljubov gromoviti: Živio!

Okrajni zastop Gornji grad.

35. Gradec: Slava očetu koroških Slovencev! Bog živi nevstrašljivega boritelja za narodne pravice! Prisrčna voščila k Vašemu že dolgo zaslužnemu imenovanju. — Vse za Boga, cesarja in dom!

Sočebzan.

36. Gradec: Očetu koroških Slovencev kličeta iz dna srca: Mnogaja leta!

„Triglav“, Čitalnica.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani 6. septembra.

Notranje dežele.

Naučno ministerstvo odbilo je prošnjo, da bi prevzela država v svojo upravo češko gimnazijo v Opavi. Interesentje trdijo, da je ta ukrep proti ustavnemu pravu, ter so se radi tega pritožili pri državnem sodišči.

Blizo vsi **ministri** so na počitnicah. Državni finančni minister Kallay odpeljal se je v Mondsee k svoji družini. Poljedelski minister grof Falkenhayn odšel je v Zell ob jezeru; finančnega ministra dr. viteza pl. Dunajewskega pričakujejo iz Išla na Dunaj. Ministerski predsednik grof Taaffe in trgovinski minister markiz pl. Bacquehem odpočivata se pa trudapolnega dela v Ellischau-u.

„Budap. Corr.“ javlja: Skupna vojniška uprava sklenila je pogodbo z avstrijsko tovarno za izdelovanje **pušk-repetirk**. Cene so se dogovorile in orožje biti mora gotovo najpozneje v treh letih. Kako da se bo ta državni dolg plačeval, ni dognano. Pogajanja za oboroženje ogerskih domobrancer s temi puškami pa še niso končana.

Ogerski minister a latere, baron Bela plem. Oreczy, ki je sedaj začasno preskrbljeval ministerstvo notranjih zadev, stopil bo iz službe zaradi bolezni.

Vnanje države.

Srbski minsterski svet posvetoval se je preteklo soboto o predlogah za skupščino. Finančni minister Vuić hotel se je odpovedati zaradi razsodbe kasacijskega sodišča v Petrovičevi zadevi, pa premislil se je ter bo rajše izročil skupščini spis, v kojem bo opravičil svoje postopanje.

O **Bolgariji** prihajajo dan na dan druge vesti. Ves svet je radoveden pričakoval, kako se bo godilo ruskemu generalu v Bolgariji, in že se oglašajo razni listi, na čelu jim „Nord“, da ruska vlada nikdar ni resno nameravala odposlati generala v Sofijo. — V Sofiji vrši se veselica za veselico, vsi stanovi vabijo se k pojedinam — ali bodo ti stroški donašali Koburžanu kake obresti, to je več ko dvomljivo. — Častniki dobili so povelje, da morajo odslej nositi na svojih epoletah črko F. namesto A.

Sestanek **ruskega** in **nemškega** vladarja splaval je po vodi. Nemški kancelar sedaj pač ne bo mogel žrtovati svojega starega prijatelja — Avstrijo — novemu zavezniku — Rusiji. Nemškim politikom seveda pri teh razmerah ne preostaja drugzega, kakor z nova naglašati, da so jim edino le in v prvi vrsti koristi Avstrije odločilne. Bismarek propal je v svojem pogajanju za rusko prijateljstvo, nemška politika pa je doživela sijajno — blamažo!

Pariško kazensko sodišče spoznalo je, da je popolnoma opravičena tožba proti obema tajuikoma in listu „Figaro“, ker so prebrzo razglasili vest o **francoskem** poskusnem oboroženju. Po postavi o vohunstvu, točka 3, je kazen za to hudodelstvo od enega do pet let ječe, oziroma globa od 300 do 5000 frankov. — Listi izražajo svojo nevoljo, ker niso ruski in turški vojaki zasedli Bolgarije ter hitro izgnali Koburžana. Da pa svojo jezo ohladé, pričeli so zopet ljuto napadati cerkvene naprave. Posebno slabo se godi katoliškim šolam v zapadnih pokrajinah, kjer izpodrivajo šolske brate posvetni učitelji na vse mogoče načine.

„Standard“ dobil je poročilo iz Genove: Med razgovorom predlagal je **francoski** ministerski predsednik Rouvier predsedniku **švicarske** zveze, da naj v slučaju italijansko-francoske vojske zasede Švica nevtravno Savojo.

Belgijski katoliško-socijalni shod v Brusli otvoril je dne 4. t. m. zvečer prvo svojo sejo. Shod obiskovan je mnogoštevilneje od lanskega leta. Navzoč je kardinal-nadškof Rheimski, knez Löwenstein, mnogo nemških poslancev i. dr. Seja pričela se je z nagovorom Litihškega škofa o delavskih dolžnostih in o dolžnostih države, da se poteza za delavce. Škof hvalil je postave, ktere je predlagalo ministerstvo in delavska komisija, ter končal svoj govor zatrijevaje zvestobo belgijskim naredbam. Prejšnji minister Wöste je naglašal, da ne zadostujejo postave, ako jih ne podpirajo vsi socijalni krogi.

Ukrep **angleške** vlade proti **irski** narodni ligi pričel se je izvrševati; tudi v parlamentu so se zaradi tega pričeli boji, na Irskem samem pa se je bati, da bo v kratkem tekla kri. Irska vlada prepo-

¹⁾ Iz navedenih podatkov nam ni nikakor jasno, da bi se katoličanom ne godilo tako hudo, kakor se v obče poroča, pač pa nam žalostno stanje ruskih katoličanov živo slika P. A. Arndt S. J. v obširnem članku, kojega so vlni objavili „Die katolischen Missionen“. Kdor se zanima za ruske katolike, njemu priporočamo ta spis.

²⁾ Za večerajšnji list prepozno došlo.

vedala je ljudsk shod, ki je bil sklican za dne 4. septembra v Ennis (grofija Clare) z namenom, da se sklene resolucija na korist zemljiške postave, podpiše zahvalna adresa Gladstone-u in angleški demokraciji za sočutje ter zavržejo posilne postave. Poslanec Dillon poprašal je dne 4. t. m. v spodnji zbornici vlado, kaj da jo je napotilo k tej prepovedi. Odgovor ni zadovoljeval. Dillon razložil je potem, da je bil nameravani shod političen in popolnoma zakonit ter da ga vlada ne more prepovedati. Proklamacija, ki preganja ligo, je posilstvo. Shod vršil se bo vzlic prepovedi. Kmetje v Clare-ski šli bodo v Ennis, ako bo pa kri tekla, odgovoren bo Balfour, ki je prisiljen od zemljiških posestnikov proti postavam prepovedal shod. Proti Dillonu sta govorila Balfour in glavni opravnik irski, ter je slednjič Dillonov predlog propal s 97 glasovi proti 61. V Ennisu pa so oglašili nabiti po vogalih, da se bo shod v kljub vicekraljevi prepovedi vršil, naj pride, kar hoče.

Otomanska banka naznanila je *turškemu* finančnemu ministru, da bo ustavila svoja plačevanja turškim odposlanikom in stalno nameščenim častnikom, ako vlada sama ne bo spolnovala svojih plačilnih dolžnosti. Ker minister ni odgovoril na ta poziv, banka v resnici več ne plačuje.

Reuterjevo izvestje poroča iz Bombaya: *Ruski* vojaki in *afganistanske* čete iz Herata sprijeli so se dne 8. avgusta pri Killai-u in Katamboru blizu Zulfikara. Izid te bitke še ni znan.

Izvirni dopisi.

Od Novega mesta, 3. sept. (Konec.) Čč. šolske sestre pa oskrbujejo tudi dekliško šolo Šmihelske fare. S kolikim veseljem jo deklice obiskujejo, ni lahko povedati. Veliko jih pride že ob osmih, toraj uro prezgodaj v šolo; vzemó kos kruha za opoludne z doma in še po popoludanski šoli ne gredó, dokler jih „sestra“ ne spremi celó do zunanjih vrat. Označilno je tudi, kar sem slišal o neki deklici. Proti konci šolskega leta pisale so nalogo: kako dober otrok počitnice porabi. Učiteljica jim pové, kako naj pišejo. Začele naj bi tako-le: Vesel čas počitnic se bliža itd. Omenjena deklica pa spremeni predmet naloge ter začne: „Zalostni čas počitnic se bliža“, in nadalje žaluje, da toliko časa ne bo smela v šolo. Da se je pri tolikem veselji do šole nadejati lepih vspehov, ni treba omenjati, tudi ne bodem govoril, ktere predmete in kako čč. sestre učé, ali pozabiti ne smem nekega neobligatnega pa zelo potrebnega predmeta: čednosti in varčnosti. Nobena deklica ne gré raztrgana iz šole in zdaj tudi v šolo ne več, kar pa imajo doma raztrgane obleke, prinesó po zahtevi čč. sester v šolo in pod njih vodstvom mojsterski zakrpajo. Krpanje moralo bi biti na vsaki dekliški šoli poseben obligaten predmet, prej kot pletenje in vezenje. Kako znajo učenke pri čč. sestrah krpati, pa tudi plesti in veziti, pokazala je izložba ročnih del, kako pa krščanski nauk, branje, pisanje, računstvo, petje itd. pa očitna skušnja konec šolskega leta v soboto 27. avgusta. Bila je to prava skušnja, ne le „pro forma“, v navzočnosti mil. g. prošta P. Urha, preblagorodnega g. vladnega svetovalca, okrajnega glavarja Ekl-a, mnogih drugih gospodov, kakor prof. Komljanca iz Kočevja, nekterih sosednih duhovnikov in učiteljev, mnogih gospej in gospodičin iz Novega mesta in okolice, starišev in mater iz fare. Gosp. državni in deželni poslanec Pfeifer se je mimogredé nekoliko časa pomudil.

Po sv. maši ob 1/2 9. uri začela se je skušnja, ali prav za prav štiri skušnje, dečkov, deklic prvega in drugega razreda in gluhomemih, ki so trajale čez eno uro popoludne, štiri ure, ki pa so minule, da nismo vedeli kdaj. Da so vsi otroci, posebno pa deklice, krščanski nauk izvrstno znale, še omenjati ni treba. Pri prvem razredu pa nismo vedeli ali bolj občudovati točnost, hitrost, gotovost učenk pri odgovorih v vseh predmetih, ali gospodičine učiteljice pri vprašanjih. Sestra učiteljica drugega razreda pa je Prusinja — pa nikar se preveč ne vstrašite, saj govori izvrstno slovenščino. „Christkindl“ ji je pred nekimi leti še na Nemškem pisal, da želi, naj se nauči slovenskega jezika. Tudi njene učenke so ravno tako izvrstno odgovarjale — s kratka: deklice so zaslužile pohvalo g. vladnega svetovalca: Vse ste zaslužile obdarovane biti. Daril je bilo veliko in mnogovrstnih: knjižice („Angeljček“), podobice, za revnejše zraven še: pavola, sukanec, roba za obleko. Rad bi priobčil imena darovalcev, pa jih nisem mogel pozvedeti, menda je tudi te darila Bog dal, tako, da skoraj ne morem reči: Bog povrni!

Nazadnje prišle so na vrsto gluhoneme. Prvi vtis, ko jih slišiš izgovarjati besede, je žalosten. Vendar, posebno mlajše, prav dobro in naravno izgovarjajo. Razveseli se človeku še le srce, ko vidi, kako je gluhonema sama vesela, ko ji smehljajoče prikimanje častite sestre pové, da se ji je posrečilo besedo ali stavek dobro izgovoriti. Popolnoma potolaženi in razveseljeni pa smo odšli, ko se je mala gluhonema v govoru razumljivem, čisto dolgem kakor n. pr. „Češčena si Marija“ navzoči gospódi zahvalila in prosila naklonjenosti še zanaprej.

Bog daj kmalu vsem gluhomemim dečkom in deklicam tako vzgojo, koja jim podaje človeka vredno duševno življenje, olajšanje telesnega zlá, starišem pa veliko tolažbo. Našemu človekoljubnemu času pa prav za prav ni na čast, da pusti čakati gluhoneme reve že leta in leta brez pomoči.

Iz Št. Gotarda, 4. septembra. (In štala cija.) Včeraj in danes je bil za Št. Gotardsko župnijo radosten dan. Po preteku štirih mesecev dobili smo zopet duhovnega pastirja. Kakor je ob nagli smrti pokojnega duhovnika vsa fara žalovala, tako se je razveselila zvedevši, da dobi v osebi veleč. gospoda Ivana Vrhovnika novega župnika. Zato so se delale za njegov prihod običajne priprave, da bi ga sprejeli dostojno, kolikor je to v gorskih krajih mogoče. Upamo, da se je č. g. župnik včeraj in danes prepričal, da so tudi srca faranov to čutila, kar so oznanjali slavoloki, napisi, zastave . . . Krog 4. ure popoludne se pripelje novi g. župnik v spremstvu več duhovskih in svetnih gospodov, pozdravljan že ob potu po veselih obrazih svojih novih ovčic. Prišedši v cerkev, priporočivši se Bogu, Gospodu vseh blagodarov, prvič blagoslovi svojo novo čredo. — Prijetno iznenadeni smo bili zvečer, ko se vrlih pevcev družbica pred župnijo vstopi v krog — in mila pesen slovenska zadoni kot presrčen pozdrav ter se razlega pod zvezdnato nebó, čez hrib in dol. — Od blizo in daleč prihajal je ta Gospodov dan verni ljud ter se zbiral pri farni cerkvi, v katero ob 10. uri spremi novega župnika deset duhovnih gospodov sosedov in prijateljev. Čemšeniški g. župnik F. Rome pojasni slavnost v izbornem govoru. — Po cerkvenem opraviilu pogosti blagi g. župnik povabljenec, pri tej priliki vrstile so se običajne napitnice. Ker je ravno ta dan slavil sosednje duhovščine štajarske, ktere zastopnika v osebi preč. gosp. knez škofijskega svetnika Balona, župnika Vranskega, smo imeli v svoji sredi, dični starina Davorin Trstenjak svojo petdesetletnico, poslala se mu je v imenu vseh 18 zbranih, duhovnih in svetnih, brzojavna čestitka. — Župnika Vrhovnika delovanju za „cerkev i dom“ Božji blagoslov!

Iz Vrem, 1. septembra. Dne 15. avgusta, to je na Velikega Šmarna dan, je običajno vsako leto pri Vremski farni cerkvi velik shod, kterege se vdeležuje mnogobrojno ljudstvo iz bližnjih okrajev Kranjskega, Primorskega in Istre.

Letos je bil pa za Vremsko faro nekako posebno imeniten in vesel ta dan, kajti vršila se je v župnijski cerkvi slovesnost, ktera je sploh redka in kakoršne mi v Vremah ne bomo več dočakali. Čakal sem, da kdo bolj natanko popiše slovesnost, a ker tega do sedaj nihče ni storil, storim to jaz ter podam bralcem „Slovenčevim“ kratek obris slovesnosti blagoslovljenja novega sv. križevega pota, kterege nam je omislil za našo faro toliko skrbni preč. g. župnik A. Fetting-Frankheim in ga kaj spretno naslikal nadopolni slikar g. Ogrin z Vrhnike. Tudi okviri so jako okusno na Vrhniki izdelani.

Pri lepem vremenu šla je procesija iz farovža; nosila sta po dva mladenčca podobne, na vsaki strani svetila je belo oblečena deklica. Za podobami vrstila se je čč. duhovščina in verno ljudstvo. Tako se je pomikala procesija v prav okusno ozaljšano cerkev. Preč. g. o. Jožef Bizavičar iz Ljubljane stopi na leco in nam razloži pomen sv. križevega pota, kterege je pred altarjem blagoslovil. Konečno je služil z asistenco čč. gg. župnikov iz Senožec in bližnjega Škocijana slovesno sv. mašo. Precej prostorna cerkev bila je za ta dan veliko premajhna in mnogo ljudstva je moralo med cerkveno službo zunaj okoli cerkve ostati. Vsa slovesnost trajala je cele tri ure in pol, a nobenemu se ni zdela predolga.

Križev pot dela čast preč. gosp. župniku, ki je zares toliko vnet za olepšavo naše cerkve. Ž njim si je pri nas sam postavil „aere perennius“. Proti večeru smo se poslovili od občepriljubljenega gosp. župnika s srčno željo, da bi ga Vsemogočni Bog še

mного, mnogo let ohranil tako čvrstega in krepkega, kakor do sedaj, v prid in korist njegovim župljanom.

Iz Kobarida, 3. septembra. (V o b r a m b o, pa še nekaj.) Nisem se nadejal, da mi bo treba zopet prijeti za peró zaradi zadnjega dopisa v cenjenem „Slovenci“ od 26. avgusta, v katerem hočejo najti nekteri agentje dosti gradiva, da bi ljudstvo zoper mene našuntali.

Kar zadeva prvi dogodek v onem dopisu, nisem in ne morem biti neposredna priča. Ko bi trebalo, pripravljen sem povedati osebo, ki mi je ono pridno komisijo naznanila in priporočila. — Druga točka zadnjega dopisa ne dá mirú celi stranki, ki išče prav marljivo „dlak v jajci“. Dogodek je najnovejše dóbe ter je na deželi velikega pomena. 20. avg. ponašal se je neki mladenič po našem trgu s smodko v ustih in s sklobukom na glavi ravno opoludne, ko so drugi ljudje spoštljivo molili. Ta obžalovanja vredni dogodek tiči v latinski prislovice: „Si Romae es, romano vivito more“, kar pa naj bi bil že davno prej prestavil dotičnemu njegov intimni prijatelj. Za to: chronique se . . . , ktera se bo morala pisati „na deželi“, t. j. na Bolškem itd.

Da bi bil hotel pa z onim odstavkom pogrevati prejšnje nevšečnosti in zopet odkrivati senčne strani javnega življenja tukaj, je napačna misel. Čemú bi se mrliči pri miru ne pustili? Dopis sestavljen je bil le iz dobrega namena. Bilo bi tudi malo modro, pisati žaljivo v tak časnik, kakor je „Slovenec“, ker ga tu pri nas priprosti ljudje premalo beró.

Kar se pa čita v tretjem oddelku onega dopisa o žganjepitji in njega posledicah, to veljá pa splošno, kar značijo koj v začetku onega odstavka besede: Tudi naši dolini (t. j. Soški dolini — Bovškemu, Tolminskemu itd.). Pri tem odstavku nisem vzel v poštev le Kobarida in njega okolice. Da bi bil pa proti naravnemu žganju v pravem pomenu besede, ni nikjer pisano. Vsaj se čita ravno tam: „Pili so žganje in ga bodo pili, samo država naj skrbi in potrebno ukrene, da se ne bo prodajala taka in tako draga žgana pijača“.

Ko bi se na ta ali drug način zabranila „brljavka“, potem bi ne iskali trgovci dobička pri špiritovem žganji, ampak le pri naravnem in ne tako škodljivem. Ono bolj šaljivo primero v spoznanji špiritovega žganja (brljavke) povzel sem iz Dunajskega koledarja od Albana Stolza. Če je oni plodoviti nemški pisatelj tako odločno pisal proti vsakemu žganju na Dunaji, ne da bi ga vlada ali drugi radi tega napadali, bi se morda ne smelo tudi na deželi povedati svoje misli o špiritovem žganji? Da je pa špiritovo žganje za človeka pravi strup, to je gotovo. Le pomislimo, da n. pr. konj, ki mora živeti na strup mišnico, hitro začne hirati in naposled pogine, če ne preneha z mišnico. Kakor deluje pri konji mišnica, ravno take posledice ima špiritovo žganje nezmerno vžito pri človeku. Gotovo niste brali, koliko slabih nasledkov ima ravno to špiritovo žganje. Okoli Gorice, kjer vino raste, pije se tudi že špirit, kteri je letoš par žrtev že zahteval, kakor je bilo čitati prejšnjo zimo v dopisu iz Gorice. Po Kranjskem, zlasti na Gorenjskem, umrlo jih je pretečeni predpust radi špirita kakih pet, če se ne motim. Na Kranjskem ustanovila se je „družba treznosti“, ki se zmirom bolj širi. Jaz pa nisem zadnjič pisal proti naravnemu žganju, marveč oglašil sem se proti špirtu, ko bi se dal lahko nadomestiti z dobrim in koristnim žganjem. Tedaj sem pisal za ljudstvo sploh, ne pa proti njemu. Zadel sem se morda le ob kakega tovarnarja s špiritom, ki zahteva: „Nolli tangere circulos meos!“

Tu zopet ne mislim tukajšnjih in bližnjih trgovcev, ktere spoštujem radi njih poštenega javnega življenja. Vsekako treba je lepše brati zadnji dopis, ne pa kar meni nič tebi nič verjeti in soditi, kakor tolmači, razpravlja in raznaša kak agent. Pisal sem toraj za dobro stvar vseh trgovcev in kupčevalcev (ne samo pri nas). Ko bi bil pa koga nevedoma razžalil in mu z onim dopisom škodoval, naj se oglašijo javno ali zasebno, ter naj pové, ktera beseda mu je tako segnila do srca, in jaz storim svojo dolžnost.

Zdaj pa hočem objaviti nekaj iz Kobarida in okolice. Ravno v našem trgu stavile so se meje pijančevanju. Slavno županstvo tukaj skrbi, da se zaprejo vsak večer ob 11. uri vse krème in prodajalnice. Če pa kak trgovec prezré to „policijsko uro“, ima ponočni čuvaj nalogo, drugi dan prijaviti ga županstvu, ktero zahteva od njega postavno kazen.

Prav bi bilo, ko bi se po tukajšnjem vzgledu tudi drugje vpeljala „policijska ura“. — Srečne se morajo šteti naši ljudje, da jih je Bog obvaril na polji pogubonosne toče in suše, ki je ubogim Goričanom in Lahom vse vzela. Sena ni obilno, pač pa pridelkov na polji bode dosti. Sadje pada z dreves. Vendar utegne biti kupčija s sadjem skoraj kakor lansko leto.

Ravno danes romajo iz naših krajev verni na Staro Goro pri Čedadu, kjer se delijo skozi cel mesec september vsako nedeljo in praznik popolni odpustki, in sicer na prizadevanje preč. Videmskega nadškofijstva v namen, da bi Vsemogočni Bog ohranil Nj. Svetost papeža Leona XIII. saj še toliko časa, da bi mogel videti o priliki zlate maše in splošnega romanja v večno mesto, kako ga cel katoliški svet občuduje, spoštuje in uboga. Naše ljudstvo prav rado posluša in čita o razvijanju sv. cerkve, posebno pa so mu godu podatki iz življenja in delovanja svetega očeta, ter hlastno pričakuje kake knjižice o pomenu splošno-veselega dneva svetega Silvestra letošnjega leta.

Iz Celja, 31. avgusta. (Nevaren slepar.) Danes se je vršila pri tukajšnji okrožni sodnji pod predsedništvom deželne sodnje svetnika gosp. dr. Gallé-ta glavna obravnava proti Miroslavu Agič-u recte Arnuš-u zaradi hudodelstva goljufige. — Zatoženi se je porodil 18. januarija 1860 v Lahonšaku, župnije sv. Tomaža pri Veliki Nedelji, in je v Runci izvršil ljudske šole. Leta 1876. je vstopil v prvi gimnazijski razred v Varaždinu. Prvi in drugi razred je tukaj redno izvršil, v tretjem pa je bil zaradi velike tatvine v gimnazijski cerkvi v Varaždinu izključen. V noči 31. oktobra 1878 so bili ukradeni iz tako zvane Pavlinske cerkve v Varaždinu trije kelhi, tri patene in več granatov v vrednosti 325 gld., in v noči 5. junija 1879 iz zaprtega hleva Franca Dant-a v Očuri osem svinj v vrednosti 146 gld.

Zaradi teh tatvin je bil Vinko Arnuš z razsodbo kraljevega sodnega dvora v Varaždinu z dné 23. februarija 1880 na pet let težke ječe obsojen, ktero je l. 1885. v Lepoglavi prestal.

V kaznilnici se je Vinko Arnuš razun drugih gimnazijskih predmetov tudi latinskega, italijanskega in francoskega jezika učil. Po prestani kazni se je Vinko Arnuš proti Bosni obrnil, da bi kako službo dobil, in si je zaradi tega ime Miroslav Slavoljub Agič prisvojil. Od meseca maja do julija 1885 je kot dninar (diurnist) pri okrajnem uradu v Banjaluki služboval, zadnje mesece šolskega leta 1885. pa na gimnaziji v Sarajevem učence v italijanskem in francoskem jeziku privatno poučeval, kakor spričuje ravnatelj te gimnazije.

V tem času je ponaredil Miroslav Agič spričalo grško-pravoslavnega odbora v Boboti v Slavoniji, ktero se tako glasi, da je Miroslav Agič na grško-pravoslavni šoli v Boboti služboval kot pomožni učitelj od 1. oktobra 1881 do 1. sušca 1885. Dalje si je ponaredil potni list in zrelostno spričalo gimnazije v Varaždinu od 5. novembra 1885, in slednjič tudi krstni list župnije sv. Tomaža pri Veliki Nedelji z dné 16. decembra 1885.

V krstnem listu se potrjuje, da je bil Miroslav Slavoljub Agič zakonski sin muhamedancev Mustafe Effendibeg Agiča in Fatime, rojene Bešlagič, 27. decembra 1865 v Agiči pri Banjaluki rojen, in 15. avgusta 1880 v cerkvi sv. Tomaža na Štajarskem po rimsko-katoliškem obredu krščen.

Prvo spričalo grško-pravoslavnega odbora v Boboti je Miroslav Agič priložil prošnji, ktero je 1. oktobra 1885 vložil na deželno vlado za Bosno in Hercegovino, da se mu podeli mesto učitelja ljudskih šol. Tukaj je prišlo na dan, da je to spričalo ponarejeno, in se je pričela preiskava pri okrožnem sodišči v Sarajevem proti Agiču zaradi goljufige.

Ali Miroslav Agič se je še o pravem času na Štajarsko preselil. On je bil namreč na podlagi omenjenega ponarejenega zrelostnega spričala in krstnega lista od nadškofijskega ordinarijata v Sarajevem v ondotno nadškofijo kot bogoslovec sprejet, in od nj. ekselence Vrhbosenskega nadškofa v Sarajevem v semenišče v Gradec odposlan. Tukaj je bil Miroslav Agič na vseučilišči vpisan in je 27. aprila 1886 od Graškega knezoškofa tonzuro prejel; konec meseca maja pa je skrivaj iz semenišča pobegnil, ker ga je neki znanec iz mladih let spoznal in mu očital, da ni Agič, temveč Arnuš. — Ker je bil v teku tega meseca pri sodnji tudi

v zadevi ponarejenega spričala šolskega odbora v Boboti zaslišan, sprevidel je, da je njegovih sleparij konec. — Nekoliko časa se je zadržaval v domovini, potem pa se je vrnil v Bosno. Na tej poti pa je bil v Darovaru zasačen in k sodnji v Požego, in od tukaj v Dervent pritiran, da bi ga oddali okrožni sodnji v Sarajevem, kjer se je zoper njega še vršila preiskava zaradi goljufige. Ali Miroslav Agič recte Vinko Arnuš si je znal tudi tukaj pomagati. V temni noči je s pomočjo nekega turškega jetnika iz zapora ušel, iz Bosne na Ogersko ubežal in tukaj bival dalje časa v raznih mestih, posebno v Budimpešti. Poslednjič je prišel tudi v svojo domovino, kjer so ga orožniki 3. julija t. l. prijeli in sodnji izročili.

Pri današnji obravnavi je zatoženi vsa dejanja odkritosrčno priznal in pristavil, da je Vinko, nezakonski sin že umrle dekle Alene Arnuš iz Lahonšaka, župnije sv. Tomaža pri Veliki Nedelji na Štajarskem.

Sodnja ga je obsodila zaradi hudodelstva goljufige vsled ponarejenih javnih pisem na eno leto ječe, ktero je precej nastopil.

Domače novice.

(Mil. g. knezoškof) odpeljali so se danes zjutraj birmovat na Kočevsko.

(Prečast. g. Dav. Trstenjaku) so povodom njegove sedemdesetletnice pismeno čestitali vladika Josip Strossmayer, knezoškof dr. Misija, zlatomašnik dr. Muršec in drugi.

(V Višnjigori) je g. državni poslanec profesor Šuklje v nedeljo poročal o delovanji v državnem zboru. Volilcev se je zbralo obilno število; odobraval so njegov govor in mu izrekli popolno zaupanje.

(Novo šolsko leto) se pričné dne 16. septembra, in sicer: Na prvi in drugi deški mestni ljudski šoli, na mestni nemški deški šoli, na dekliški šoli, na uršulinski dekliški šoli in na nemški mestni dekliški šoli. Učenci in učenke se vpisujejo dne 13., 14. in 15. septembra pri dotičnih ravnateljstvih.

(Nesreča pri vojaških vajah.) V petek zjutraj pal je pri vajah v Postojini poveljnik 55. brigadi, GM. Butterweck, s konjem vred in si zlomil roko. Vojaški nadzdravnik je generala hitro obvezal. Včeraj se je s štabnim zdravnikom dr. Uriel-om iz Postojine odpeljal v Celovec.

(Iz Trsta.) G. Vekoslav Mader je tukaj znan kot vrl rodoljub. Pred nekimi dnevi prišla je v njegovo stanovanje redarstvena komisija in sicer dva nadzornika in jeden komisar. Zaplenili so mu nekaj zasebnih pisem in osem izstisov „Deutsch-Amerikanische Bäckerzeitung“, v katerih so sumili spise anarhistov. V petek so sumljivega gospoda pozvali na policijo, kjer so ga strogo izpraševali. Po preiskavi so mu vrnili vse papirje, ker je nedolžna vsa vsebina. G. Mader, ki je brez vzroka imel veliko sitnosti, zahteval je imé nesramnega ovaduha, ktereга pa ni zvedel.

(Obravnava proti dr. Starčević-u) končala se bo še le koncem tega tedna. Sodba se bo neki objavila še le v ponedeljek dné 12. t. m.

(Iz Zagreba.) Hrvatski sabor imel je včeraj svojo sejo. Prečital se je zapisnik zadnje seje, ki je bil potrjen brez ugovora. Saborski verifikacijski odseki poročali so o svojih sklepih gledé volitev. V imenu I. verifikacijskega odseka poročal je dr. Pavelić in nasvetoval, da se ne potrdi volitev poslanca Franciscija za volilni okraj sv. Nedelja. Odsek je potrdil enoglasno izvolitev Jakčinovo za ta okraj. Poročevalec II. verifikacijskega odseka, dr. Spevec, nasvetuje, da se ovrže izvolitev kandidata stranke prava Felnegovića za volilni okraj Senj. Pri tožbe iz Djakova in Ozalja so se ovrgele, ker zadevajo le dogodke pred volitvijo. — Predsednikom saboru je izvoljen z 80 glasovi Mirko Hrvat, šest glasov je dobil Brlić. Prvim podpredsednikom je izvoljen Vaso Gjurgjević, drugim podpredsednikom pl. Francisci. Konečno nasvetuje predsednik, da se izvoli odsek 9 udov, ki naj izdela adresu na kr. reskript.

(Morskega soma) vjeli so včeraj v Kraljevicu pri Reki. Dolg je 4½ metra in tehta 1460 klgr. V njem našli so škornje, v njih pa ostanke človeških nog.

Telegrami.

Lvov, 5. septembra. Selo Uherce v okraji Rudki ogenj popolnoma uničil, 200 prebivalcev brez strehe.

Sofija, 6. septembra. „Reuterjevo izvestje“ Vlada sklenila je, da se bo odločno ustavljala vsaki nameri proti koristim naroda.

Sofija, 6. septembra. „Reuterjevo izvestje“. Zaradi posojila 10 mil. za železnično zvezo vrše se obravnave z Budimpeštansko finančno tvrdko.

Sofija, 5. septembra. Mutkurov vsprejel včeraj častnike tukajšnje posadke. Danes izide kneževo povelje, ki prepoveduje častnikom dopisovati evropskim častnikom.

Exeter, 6. septembra. Včeraj mej predstavo v gledišči nastal ogenj. Poslopje popolnoma vničeno. Dosedaj šestdeset mrtvih in dvajset ranjenih našli pod razvalinami.

Umrli so:

3. septembra. Marija Gregorka, uradnega sluge hči, 5 let, sv. Petra cesta št. 47, škarlatica.

4. septembra. Janez Juretič, konduktarjev sin, 18 dni, Marija Terezije cesta št. 10, božjast.

5. septembra. Milan Gradiš, brivčev sin, 3 mes., Francovo nabrežje št. 1, božjast.

V bolnišnici!

1. septembra. Peter Pristov, delavec, 17 let, vročinska bolezen.

3. septembra. Martin Jančar, kajzar, 82 let, Marasmus.

Tuji.

4. se tembra.

Pri **Maticu**: Viktor grof Attems, zasebnik, z Dunaja. — Muttler, trgovec, z Dunaja. — Karol Koseh, okrajni sodnik, s soprogo, s Koroškega. — Grof in grofinja Thurn-Valsassina, iz Gradea. — E. Felle, trgovec, iz Gradea. — F. Nossan, posestnik, iz Gotenice. — Rakovič, Kórce in Schmidt, zasebniki, iz Zagreba. — L. Piriavitz, zasebnik, s soprogo, iz Trsta. — B. Fančeri, posestnik, iz Italije.

Pri **Slonu**: T. Rowe, učitelj, z Angleškega. — H. Gerloff, trgovec, iz Nemčije. — Schenk, Graukopf, zasebnika, iz Monaka. — Poth, Wallner, zasebnika, z Dunaja. — Mlakar, Kisch, Tauscher, Gunzer, Weigl, trgovci, z Dunaja. — J. Freud, trgovec, iz Prage. — Robert Knaus, trgovec, iz Šlezije. — J. Schlesinger, trgovec, z Ogerskega. — A. Buchler, trgovec, z Ogerskega. — Srečko Krajnc, zasebnik, s soprogo, iz Siseka. — J. Wakounigg, zasebnik, iz Rateč. — A. Kolbe, zasebnik, iz Beljaka. — K. Hartmann, trgovec, iz Gradea. — M. Velovšek, krojač, s soprogo, iz Celja. — Redenšek, posestnik, od Zidanega mostu. — Breganze, Polacs, zasebnika, iz Italije. — E. Vincetini, ravnatelj, iz Trsta. — Hmelak, trgovec, iz Ajdovščine.

Pri **Južnem kolodvoru**: M. Forstinger, uradnik, z Dunaja. — J. Luzar, uradnik, z Dunaja. — Angerer, Göschl, posestnika, z Dunaja. — Dr. F. Schedle, okrajni komisar, s soprogo, iz Šmihova. — E. Skarwanski, uradnik, iz Galicije. — Marija Breclnik, blagajničarica, iz Ljubljane. — A. Leuz, posestnik, od Št. Martina — Atzenberger, učitelj, iz Trsta. — F. Wenedik, profesor, iz Reke. — A. Goriup, zasebnik, iz Gorice.

Pri **Avstrijskem caru**: L. Graf, profesor, z Dunaja. — Kowatschek, trgovec, s soprogo, iz Gradea. — J. Horetzki, zasebnica, iz Pulja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	732.66	+16.6	sl. vzh.	dež	13.50	
5. 2. u. pop.	732.70	+20.0	"	oblačno	dež	
9. u. zveč.	733.90	+17.8	"	jasno		

Zjutraj zarija, ob 8. uri zjutraj nevihta na jzap., od 7. do 10. ure je deževalo, potem se je zjasnilo. Srednja temperatura 18.2° C., za 2.2° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

6. septembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 10 kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	82 " 50 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	112 " 50 "
Papirna renta, davka prosta	96 " 15 "
Akcije avstr.-ogerske banke	884 " — "
Kreditne akcije	282 " 40 "
London	126 " 05 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleonid.	9 " 96 "
Cesarski cekini	5 " 91 "
Nemške marke	61 " 55 "

Izvožno marcno pivo

v steklenicah (32)

dobiva se v pivovarni Janeza Perlesa v Ljubljani
v zabojih po 50 steklenic, steklenice z ²/₁₀ L.
" " 50 " " " ¹/₁₀ L.